

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.12
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM
la disciplina

**„PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII
LITIGIILOR VAMALE”**

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Balan Petru,
magistru în drept,
formator INJ

_____ **AVIZAT**
Șef al Direcției instruire și cercetare

I. INTRODUCERE

Obiectul de reglementare juridică a dreptului vamal îl constituie relațiile sociale din domeniul activității vamale, sfera politicii vamale, cum ar fi: relații și principii axate pe trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală, ce vizează statutul regimurilor vamale, ce țin de reglementarea tarifară și perceperea plăților vamale, vămuirea și întocmirea documentației vamale, organizarea și efectuarea controlului vamal, legate de infracțiuni și încălcările legislației vamale și răspunderea pentru comiterea lor

Dreptul vamal reprezintă o ramură complexă (înglobează aspecte ale altor ramuri) de drept formată din instituții și norme juridice care au drept scop reglementarea relațiilor sociale ce se nasc, se modifică și se sting în legătură cu trecerea persoanelor, mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală a statului.

Curriculum-ul la disciplina „*Particularitățile soluționării litigiilor vamale*” are drept scop elucidarea celor mai importante probleme ce țin de aplicarea, ca formă a realizării dreptului, cât și interpretarea legislației vamale, inclusiv și a particularităților specifice a soluționării cauzelor vamale.

Obiectivele și sarcinile cheie a modulului în cauză sînt de a asigura procesul instructiv-didactic în vederea studierii cauzelor vamale, și de a asigura viitorii judecători și procurori cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației vamale, inclusiv a legislației vamale prin prisma analizelor încălcărilor legislației vamale în raport cu răspunderea pentru comiterea lor la soluționarea diverselor situații.

Curriculum-ul la disciplina „*Particularitățile soluționării litigiilor vamale*” este format în baza legislației în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate, a practicii judiciare ce permite viitorilor judecători și procurori să-și completeze și să-și aprofundeze cunoștințele teoretice cât și practice în acest domeniu.

Orele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv spețe ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încît să stimuleze gîndirea independentă a audienților, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „*Particularitățile soluționării litigiilor vamale*” audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul dreptului vamal;
- Să poată determina fără echivoc normele dreptului vamal aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- Să determine procedura de acordare a regimurilor vamale;
- Să clasifice și să identifice fiecare tip de regim vamal;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în litigiile vamale, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;
- Să posede abilități practice de elaborare a actelor procesuale civile din domeniul litigiilor vamale;
- Să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept vamal național și drept vamal comunitar și internațional;
- Să aplice practica judecătorească și practica CEDO;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- să cunoască noțiunea și conținutul activității vamale;
- să identifice actele juridice în sfera activității vamale;
- să înțeleagă principiile generale de trecere a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să cunoască drepturile și obligațiile persoanei fizice la deplasarea mărfurilor și mijloacelor bănești peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile legale privind deplasare a mărfurilor peste frontiera vamală;
- să înțeleagă condițiile de trecere peste frontiera vamală a mijloacelor de transport;
- să cunoască noțiunea de regim vamal și destinație vamală;
- să determine condițiile de plasare a mărfurilor sub regimuri vamale;
- să înțeleagă procedura de vămuire pentru fiecare tip de regim vamal și destinație vamală;
- să înțeleagă drepturile de import și export aplicate;
- să cunoască noțiunea de taxa vamală;
- să înțeleagă procedura aplicării taxei vamale, aspecte teoretico-practice;
- să determine funcțiile taxei vamale ca instrument de politică fiscal comercială, prin prisma aspectelor teoretico-practice;
- să înțeleagă procedura de vămuire;
- caracterele procedurii de perfectare a actelor;
- să înțeleagă condițiile autorizării trecerii peste frontiera vamală;
- să cunoască etapele de vămuire și declarare a mărfurilor și mijloacelor de transport;
- să determine rolul și locul brokerului vamal la perfectarea actelor vamale;
- să înțeleagă drepturile și obligațiile declarantului în procesul de vămuire
- noțiunea și formele controlului vamal;
- să înțeleagă scopul controlului vamal;
- etapele controlului vamal;
- să înțeleagă determine drepturile și obligațiile;
- să cunoască organelor vamale la efectuarea controlului vamal;
- să înțeleagă determine procedura efectuării controlului vamal;
- să determine drepturile și obligațiile declaranților;
- să înțeleagă noțiunea și trăsăturile de practicii judecătorești;
- să înțeleagă aplicabilitatea practicii judecătorești din R.M.;
- particularitățile aplicabilității practicii CEDO în R.M.;

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Proces simulat	Evaluarea
Particularitățile soluționării litigiilor vamale	Balan Petru	II	20	0	20	3	Colocviu

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. crt.	<i>Tema</i>	Ore curs	Ore practice	Proces simulat
1.	Litigii vamale care au ca obiect trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală.	0	2	
2.	Litigii vamale care au ca obiect modul de declarare a mărfurilor, clasificarea mărfurilor și valoarea în vamă a mărfurilor.	0	2	
3.	Litigii vamale ce țin de drepturile de import-export.	0	4	
4.	Litigii vamale apărute în rezultatul controlului vamal ulterior (auditului postvămuire).	0	2	
5.	Examinarea contravențiilor vamale. Tipuri de contravenții cu răspundere contravențională. Tipuri de contravenții cu răspundere materială.	0	2	
5.	Atacarea actelor administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și colaboratorilor vamali.	0	2	
6.	Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor vamale și a litigiilor de muncă între colaboratorii vamali și Serviciul Vamal.	0	2	
7.	Analiza și aplicarea practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO.	0	2	
8.	Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor vamale. Simulare de proces.		1	3 ore proces simulat
În total:		0	17	3

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Litigii vamale care au ca obiect trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală.</i>		
1. Trecerea mărfurilor și mijloacelor de transport peste frontiera vamală. 2. Destinațiile vamale. Plasarea mărfurilor în regimurile vamale. Declarația vamală în detaliu. Actul de inspecție. 3. Litigii care au drept obiect plasarea mărfurilor în regimurile vamale sau trecerea mărfurilor peste frontiera vamală.	Seminare Tablă flipchart Studiu de caz Proiector	Examinarea practicii judiciare naționale. Soluționarea spețelor.
<i>Tema 2. Litigii vamale care au ca obiect modul de declarare a mărfurilor, clasificarea mărfurilor.</i>		
1. Nomenclatorul mărfurilor. 2. Clasificarea mărfurilor. 3. Litigii care au drept obiect clasificarea mărfurilor.	Seminar Studiu de caz Tablă flipchart	Examinarea practicii judiciare naționale.

4. Deciziile tarifare prelabile privind clasificarea mărfurilor.	Proiector	Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 3. Litigii vamale ce țin de drepturile de import-export și valoarea în vamă a mărfurilor.		
1. Baza de calcul a drepturilor de import-export. 2. Apariția obligației vamale. 3. Plătitorii drepturilor de import. 4. Decizia de regularizare. 5. Stingerea obligației vamale. 6. Perceperea drepturilor de import. 7. Restituirea drepturilor de import. 8. Litigii vamale privind drepturile de import. 9. Valoarea în vamă a mărfurilor. 10. Litigii privind valoarea în vamă a mărfurilor.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea practicii judiciare naționale. Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 4. Litigii vamale apărute în rezultatul controlului vamal ulterior (auditului postvămuiere).		
1. Reverificarea declarației vamale. 2. Drepturile și obligațiile organului vamal în procesul auditului post-vămuiere. 3. Drepturile și obligațiile persoanei supuse auditului post-vămuiere. 4. Actul de audit post-vămuiere/Procesul-verbal de reverificare a declarației vamale. 5. Litigii rezultate din contestarea rezultatelor controlului ulterior al declarației vamale.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea practicii judiciare naționale. Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 5. Atacarea actelor administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și colaboratorilor vamali.		
1. Dreptul de a ataca actele administrative, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și colaboratorilor vamali. 2. Calea administrativă de atac al actelor, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și colaboratorilor vamali: termenul de atac, examinarea contestației, termenul de examinare a contestației, contestarea rezultatului examinării contestației. 3. Calea judiciară de atac al actelor, acțiunilor sau inacțiunilor organelor vamale și colaboratorilor vamali: examinarea plîngerilor în instanța de judecată.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector	Examinarea practicii judiciare naționale. Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.
Tema 6. Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor vamale și a litigiilor de muncă între colaboratorii vamali și Serviciul Vamal.		
1. Statutul juridic al colaboratorului vamal 2. Soluționarea litigiilor individuale de muncă între	Seminare Studiu de caz	Examinarea practicii judiciare

<p>3. Serviciul Vamal și colaboratorii vamali. 4. Analiza practicii judiciare în domeniu.</p>	<p>Tablă flipchart Proiector</p>	<p>naționale. Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale.</p>
<p>Tema 7. Analiza și aplicarea practicii judecătorești din Republica Moldova și practica CEDO.</p>		
<p>1. Analiza practicii judiciare în domeniul activității vamale din Republica Moldova. 2. Analiza cauzelor examinate de CEDO contra Moldovei în care a fost vizată activitatea organelor vamale ale Republicii Moldova. 3. Aplicarea jurisprudenței CEDO în litigiile vamale examinate de instanțele judecătorești naționale.</p>	<p>Seminare Studiu de caz Tablă flipchart Proiector</p>	<p>Examinarea practicii judiciare naționale și a jurisprudenței CEDO, inclusiv în cauzele împotriva Moldovei. Studiul activității C.S.J. de unificare a practicii judiciare în litigiile vamale din R.M. Soluționarea spețelor. Întocmirea proiectelor de acte procesuale</p>
<p>Tema 8. Procedura examinării în contencios administrativ a litigiilor vamale. Simulare de proces.</p>		
<p>1. Simularea unui proces civil, examinat în contencios administrativ în care se contestă o decizie de regularizare emisă de organul vamal 2. Simularea procesului privind soluționarea litigiului fiscal de contestare a deciziei de regularizare emisă de organul vamal (desfășurarea ședinței în sala pentru simulări de procese). 3. Întocmirea actelor procesuale concrete (pe cauza simulată).</p>	<p>Studiu de caz concret Lucru în grup Proiector/laptop Flipchart</p>	<p>Scenariu simulare de proces cu repartizarea rolurilor/crearea grupurilor.</p>

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate;

– susținerea a 2 (două) testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma unui colocviu la finele disciplinei de studiu, în bază de test, care va conține întrebări teoretice și practice în domeniul examinării și soluționării litigiilor vamale.

SCENARIUL LITIGIULUI VAMAL SIMULAT¹

Obiectul litigiului: contestarea deciziei de regularizare emisă de Serviciul Vamal în conformitate cu prevederile Ordinului nr.333-O din 31.07.2014 privind formularul, modul de completare și utilizare a deciziei de regularizare.

Părțile:

1. **Reclamantul:** SRL „Flora”, o societate comercială înregistrată la Camera înregistrării de Stat pe lângă Ministerul Justiției al R.M. la 01.11.2004, avînd numărul de identificare 100000610800, cu adresa juridică: mun. Chișinău, str. Adevărului, nr. 2, bl.1, of.10. Conform statutului, principalele genuri de activitate pe care le practică „Flora” S.R.L. sunt: comerțul cu ridicata a florilor; comerț cu amănuntul a florilor, plantelor, semințelor și îngrășămintelor; alte tipuri de comerț cu amănuntul în magazine specializate.

Reprezentanții reclamantului: 3 avocați.

2. **Pîrîtul:** Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

Reprezentanții pîrîtului: 3 colaboratori vamali (juriști din direcția juridică)

Fabula: În anul 2015 Serviciul Vamal a petrecut verificarea a 103 operațiuni de import de flori proaspete, efectuate de către societatea reclamantă „Flora” SRL în perioada anilor 2011-2012, de la furnizorii din Olanda: „OZ” B.V. și „ROSSE” B.V.

La 12.09.2015 Serviciul Vamal a emis decizia de regularizare nr. 2, în baza procesului-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 8 din 21.08.2015 prin care a decis de a încasa în bugetul de stat de la „Flora” SRL suma drepturilor de import în cuantum de 6 937 936,87 lei.

Explicațiile reclamantului „Flora” SRL: În anul 2015 Serviciul Vamal a petrecut verificarea a 103 operațiuni de import de flori proaspete, efectuate de către societatea reclamantă în perioada anilor 2011-2012, de la furnizorii din Olanda: „OZ” B.V. și „ROSSE” B.V. În rezultat, la data de 12.09.2015 Serviciul Vamal a emis decizia de regularizare nr. 2, în baza procesului-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 8 din 21.08.2015 prin care a decis de a încasa la bugetul de stat de la „Flora” S.R.L. suma drepturilor de import în cuantum de 6 937 936,87 lei. La data de 16.10.2015 „Flora” S.R.L. s-a adresat cu o cerere prealabilă către Serviciul Vamal în care a solicitat revocarea deciziei de regularizare nr. 2 din 12.09.2015 și suspendarea ei pe perioada examinării cererii prelabile. Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 11 din 18.10.2015 cererea prealabilă a fost respinsă.

Argumentele „Flora” S.R.L.: 1) decizia de regularizare nr. 2 din 12.09.2015 a fost emisă contrar normelor de procedură, este ilegală în fond, deoarece faptele constatate în procesul-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 8 din 21.08.2015 nu corespund realității; 2) decizia de regularizare nr. 2 din 12.09.2015 a fost adusă la cunoștința „Flora” S.R.L. la data de 08.10.2015,

¹ Denumirile si datele speței reprezintă o ficțiune.

fapt care este contrar prevederilor pct. 4 din Ordinul nr.333-O din 31.07.2014; 3) „Flora” S.R.L. nu a fost invitată să dea explicații și să prezinte probe care să confirme veridicitatea tranzacțiilor petrecute anterior și care au fost obiect al reverificării; 4) motivul emiterii deciziei de regularizare este indicat în procesul-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 8 din 21.08.2015 și constă în următoarele: „urmare examinării documentelor vamale de la exportatori.....s-a constatat că, valoarea factuală a tranzacțiilor de import de flori proaspete, efectuate în perioada anilor 2011-2012 a constituit - 1385057,31euro, inclusiv: 637999,6 euro - 2011 și 747057,71 euro - 2012, față de valoarea factuală 386325,86 euro, inclusiv: 164663,52 euro - 2011 și 221662,34 euro - 2012, declarată în aceeași perioadă de către S.R.L. „Flora”, astfel, diminuând valoarea reală a mărfii - flori proaspete cu suma de 998731,45 euro, inclusiv: 473336,08 euro - 2011 și 525395,37 euro – 2012”. Reclamantul menționează că aceste motive nu corespund adevărului, or la importul mărfurilor în Republica Moldova „Flora” S.R.L. a prezentat organului vamal toate actele veridice și nu a tănuit nici-un fel de informații.

Acte procesuale elaborate de către societatea reclamantă:

1. cererea prealabilă;
2. cererea de chemare în judecată;
3. discursul reprezentantului (susținerile verbale).

Poziția Serviciului Vamal: În baza Ordinului Serviciului Vamal nr. 63-0 din 11.01.2013 și în temeiul art. 1811 din Codul Vamal, organul vamal are dreptul, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 5 ani de la acordarea liberului de vamă, să modifice declarația vamală. Serviciul Vamal a efectuat reverificarea declarațiilor vamale perfectate de către „Flora” S.R.L. în perioada cuprinsă între anul 2011-2012. Controlul ulterior s-a derulat conform prevederilor art. 198 din Codul Vamal și prevederilor pct. 53, 54 lit. b), 61, 62, 63, 64 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1140 din 02.11.2005. Controlul ulterior s-a efectuat în baza informației parvenite de la autoritatea vamală a Olandei la 02.01.2015. Pentru verificarea veridicității valorii facturale, precum și corectitudinea aprecierii valorii în vamă la 103 operațiuni de flori proaspete efectuate de către reclamant în perioada anilor 2011 – 2012 de la furnizorii din Olanda: „OZ” B.V. și „ROSSE” B.V., au fost contrapuse datele obținute din partea organelor vamale olandeze cu cele declarate la momentul perfectării declarațiilor vamale de import. Drept urmare, s-a stabilit că în conformitate cu informațiile noi parvenite de la organele vamale olandeze, valoarea factuală a tranzacțiilor de import de flori proaspete efectuate în perioada anilor 2011 - 2012 a constituit suma de 1385 057, 31 euro (637 999,60 euro – anul 2011; 747 057, 71 euro – anul 2012), pe când conform datelor din declarațiile vamale de import depuse de către reclamant, valoarea factuală a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova a constituit suma de 386 325,86 euro - (164 663,52 euro – anul 2011; 221 662,34 euro – anul 2012). Astfel, organul vamal a constatat diminuarea de către societatea reclamantă a valorii reale a mărfii — flori proaspete cu suma de 998 731,45 euro (473 336,08 euro – anul 2011; 525 395,37 euro – anul 2012). Ținându-se cont de constatările privind declararea valorii în vamă a mărfii prin utilizarea documentelor cu valori facturale diminuate, coroborate cu datele din actele veridice de la exportatori, valoarea factuală a tranzacțiilor economice externe efectuată de către societatea reclamantă în perioada anilor 2011 – 2012, a fost reevaluată și majorată cu suma totală de 998 731,45 euro. Potrivit prevederilor art. 127¹³ și art. 129 din Codul Vamal, precum și în temeiul art. 127¹¹ alin. (1) lit. a) din Codul Vamal au fost stabilite la momentul controlului ulterior obligații vamale recalulate în valoare totală de 5 259 801,83 lei și penalități în sumă totală de 1 678 135,04 lei, fapt certificat prin decizia de regularizare nr. 2 din 12.09.2015, emisă de Serviciul Vamal. În conformitate cu prevederile art. 6 și al Legii cu privire la tariful vamal, la

trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale, iar conform art. 8 al aceleiași Legi autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii și este în drept să ia decizii în privința corectitudinii ori incorectitudinii valorii în vamă a mărfii anunțate de declarant. În cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sunt veridice (inclusiv sunt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sunt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii. Potrivit pct. 4 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM nr. 600 din 14.05.2002, organul vamal, care efectuează vămuirea mărfurilor introduse, verifică corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă, integritatea (completivitatea) documentelor, prezentate de declarant și corespunderea acestora cu cerințele stabilite. În conformitate cu prevederile pct. 16 al Hotărârii Guvernului nr. 600 din 14.05.2002, pentru evaluarea vamală a mărfurilor și verificarea valorii în vamă, anunțate de către declarant, poate fi luată ca bază atât informația prezentată de declarant, cât și cea deținută de organul vamal. În același timp, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul: comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căror perfectare vamală a fost efectuată anterior. Fiind parvenite informațiile noi de la organele vamale olandeze care certifică de fapt prețul real plătit al mărfii importate, pentru determinarea corectă a valorii în vamă a mărfii, Serviciul Vamal a aplicat prevederile art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, aplicând metoda 1 de determinare a valorii în vamă și anume: metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă, ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit. Or, aplicarea datelor din documentele parvenite din țara de export, permit determinarea exactă a drepturilor de import ce urmează a fi achitate de către „Flora” S.R.L. în bugetul de stat.

Acte procesuale elaborate de către autoritatea pîrîită:

1. Referința la cererea de chemare în judecată;
2. Discursul reprezentantului (susținerile verbale).

Acte procesuale elaborate de către instanța de judecată:

1. Încheieri.
2. Procesul verbal al ședinței de judecată.
3. Hotărîrea adoptată.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994;
2. Codul vamal, adoptat prin Legea nr.1149-XIV din 20.07.2000;
3. Codul fiscal, adoptat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997;
4. Codul contravențional al RM, adoptat prin Legea nr.218-XVI din 24.10.2008;
5. Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20.07.2000;
6. Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000;
7. Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20.11.1997;
8. Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice nr.1569-XV din 20.12.2002;
9. Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21.03.2008;

10. Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451-XV din 30.07.2001;
11. Legea cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din 27.07.2001;
12. Legea reglementării de stat a activității comerciale externe nr.1031-XIV din 08.06.2000;
13. Legea privind măsurile antidumping, compensatorii și de salvagardare nr.820-XVI din 17.02.2000;
14. Legea cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova nr.1491-XV din 28.11.2002;
15. Legea nr.283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră;
16. Legea privind Zona Economică Liberă “Ungheni-Business” nr.1295-XV din 25.07.2002;
17. Legea privind Zona Economică Liberă “Bălți” nr.26 din 04.03.2010;
18. Legea privind Zona Antreprenoriatului Liber “Tvardița” nr.626-XIII din 03.11.1995;
19. Legea cu privire la Zona Antreprenoriatului Liber “Expo-Business-Chișinău”, nr.625-XIII din 03.11.1995;
20. Legea privind Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție “Otaci-Business” nr.1565 din 26.02.1998;
21. Legea privind Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție “Taraclia” nr.1529 din 19.02.1998;
22. Legea privind Zona Antreprenoriatului Liber - Parcul de Producție “Valkaneș” nr.1527 din 19.02.1998;
23. Legea cu privire la controlul exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice nr.1163-XIV din 26.07.2000;
24. Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor;
Hotărârea Guvernului RM cu privire la regulile de origine a mărfurilor nr.1599 din 13.12.2002;
25. Hotărârea Guvernului RM pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al RM nr.1140 din 02.11.2005;
26. Hotărârea Guvernului RM pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii nr.1290 din 09.12.2005;
27. Hotărârea Guvernului RM despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice nr.1185 din 30.09.2003;
28. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova nr.600 din 14.05.2002;
29. Hotărârea Guvernului RM nr.145 din 26.02.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale stabilite în art.103 alin.(1) pct.29) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 și art.28 lit.q2) din Legea nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal;
30. Hotărârea Guvernului RM despre aprobarea Regulamentului privind transportarea mărfurilor prin posturile vamale interne de control nr.792 din 08.07.2004;
31. Hotărârea Guvernului RM cu privire la Tariful Vamal Integrat al RM nr.501 din 14.08.2009;
32. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea Codului de conduită a colaboratorului vamal nr.456 din 27.07.2009;
33. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea Concepției Sistemului de monitorizare în timp real a evenimentelor, autoturismelor și persoanelor la posturile vamale nr.1049 din 21.09.2007;

34. Hotărârea Guvernului RM cu privire la Sistemul Informațional Integrat Vamal nr.561 din 18.05.2007;
35. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și a Regulamentului Serviciului Vamal nr.4 din 02.01.2007;
36. Hotărârea Guvernului RM pentru aprobarea Normelor metodologice pentru organizarea și desfășurarea activității echipelor mobile ale Serviciului Vamal nr.466 din 16.06.2014;
37. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea Concepției sistemului de administrare a riscurilor în Serviciul Vamal, nr.1144 din 03.11.2005;
38. Hotărârea Guvernului RM pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate nr.476 din 17.04.2002;
39. Hotărârea Guvernului RM despre aprobarea unor acte normative privind realizarea Legii serviciului în organele vamale, nr.383 din 29.05.2001;
40. Hotărârea Guvernului RM cu privire la drapelul, pavilionul și însemnele organelor vamale nr.554 din 16.06.1997;
41. Hotărârea Guvernului RM cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, nr.1088 din 05.10.2004;
42. Hotărârea Guvernului cu privire la Sistemul național de control al exportului, reexportului, importului și tranzitului de mărfuri strategice în Republica Moldova nr.606 din 15.05.2002;
43. Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr.288-O din 20.12.2005;
44. Normele tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu, aprobate prin ordinul Serviciului Vamal nr.346-O din 24.12.2009;
45. Ordinul Serviciului Vamal nr.267-O din 02.10.2009 privind formularul, modul de completare și utilizare a actului constatator;
46. Metodologia de prelucrare a declarației vamale în detaliu prin procedee informatice, aprobată prin Ordinul Serviciului Vamal nr.480-O din 18.12.2006;
47. Ordinul Serviciului Vamal nr.333-O din 31.07.2014 cu privire la formularul, modul de completare și utilizare a Deciziei de regularizare;
48. Ordinul Serviciului Vamal nr.230-O din 28.06.2007 cu privire la aprobarea unor acte normative de executare a Codului vamal.
49. Ordinul Serviciului Vamal nr.80-O din 28.02.2012 privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de completare și examinare a cererilor privind decizia tarifară prealabilă.

Literatură didactică și științifică:

1. Б.Н.Ноздрачев «Таможенное право России», Москва 1998
2. Козырин А.Н. Таможенное право России, Москва 1995
3. Gh.Caraiani, C.Cazacu “Vamuirea marfurilor de export-import, București 1997
4. E.Dragnea “Reglementări vamale”, Oradea 1994
5. Toma Georgescu “Tehnici de comerț exterior”, Universitatea Romana Americana“ 1995
6. Conventia Vamala relativa la importul temporar de material științific, Bruxelles-68
7. M.C.Selhterlang “Le regim diplomatique “Duty-Free”, Bruxelles – 1988
8. “Operatiuni de compensatie” de E. Sebe, București 1995.
9. Anghel T. “Le system fiscal Francais stabilite et adaptabilite”, Paris 1994
10. Andre Sallon “Le regime astensichz”, Bruxelles 1988.
11. Cornel Baicoianu “Istoria regimurilor vamale – ca politica comerciala”, București 1994
12. Gh.Caraiani, C.Cazacu “Vamuirea marfurilor de export-import, București 1996
13. Gh.Caraiani “Vamuirea marfurilor de export-import”, București 1996
14. Terard Schifo “Nomenclatura de import” Bruxelles – 1998

15. C.Cazacu "Vamuirea marfurilor de import-export", București 1996
16. I.Popa "Tranzactii internationale", București, 1992,
17. Ph.Kahn "La vente commerciale international", Paris 1984
18. Br.Deacourg "Reimportul in structuri de comert", Viena, art.114
19. Andrei Hermans "Les Zone Liberalismet", Paris 1991, Nr.37-XI/56
20. Jean-Raimond Nasset "La reglementations douaniere transit", Paris 1989
21. Bucov E.A., Galanji E.F. "Учебное пособие в помощь слушателям изучающим таможенное дело" Moscova 1994.
22. Baicoianu Cornel. Istoria regimurilor vamale - ca politica comerciala. București, 1994.
23. Condor Ioan, Condor Silvia-Cristina. Drept vamal și fiscal. București, 2002.
24. Caraiani Gh. Vamuirea marfurilor de export-import. București, 1996
25. Mladen Carmen. Drept vamal românesc și comunitar. București, 2003.
26. Габричидзе Б.Н. Российское таможенное право. Москва, 1999
27. Ноздрачев Л.Ф. Таможенное право. Москва, 1998

Jurisprudență națională/Practica judiciară:

1. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24.12.2010 „Cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale”;
2. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 24.12.2010 „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”.
3. Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 65 „Cu privire la aplicarea legislației vamale ce reglementează stabilirea poziției tarifare pentru mărfurile importate”.
4. Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 64 „Cu privire la unele aspecte ale examinării contravențiilor vamale de către instanțele judecătorești”.

Practica CEDO:

1. Vasserman vs Russia nr. 15021/02 din 18.11.2004 pr. 1 art.1
2. Cauza Bimer S.A. contra Moldovei (Cererea nr.15084/03) Hotărîre din 10.07.2007 Definitivă din 10.10.2007
3. Grifhorst vs Franta nr. 28336/2002 din 2009
4. Posohov vs Russia din 04. 05.2003
5. Agosi vs UK nr. 9118/1980 din 24.10.1986
6. Islamov vs Russia nr. 30352/03 din 06.04.2009
7. Baklanov vs Russia nr. 684443/2001 din 30.11.2005
8. Rosenzweig and Bonded warehouses LTD vs Polonia nr. 51728/99 din 28.07.2005
9. Victor Konovalov vs Russia nr.43626/2002 din 24.05.2007
10. Sun vs Russia nr. 31004/2002 din 05.02.2009
11. Jucys vs Lituania nr. 5457/2003
12. Adzhigovich vs Russia
13. Bouler International Unit vs Franta
14. Butler vs UK din 27.06.2008
15. Cazul Amuur contra Franței Hotărîre din 25.06.1996 (17/1995/523/609)